

ՕՐԱԿԻՒԹ ԶՄԻՒԹԵՒՑ

ԳԱԴԱՔԱԿԱՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ԱՌԵԿՏՐԱԿԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՄԵծին - ՀՅՐԻԹԱԿԱՆԻՊՈՅ պաշտօնէից խորհուրդը թէ՝
պէտե խմբովին իւր հրաժեշտը տուառը , բայց ներկայ
դժուար պարագայից մէջ նոր խորհուրդ մի կազմելու
անկարելի լինելով . դարձեալ նախորդ պաշտօնէից
յանձնուեցաւ կառավարութեան սահմաք ըստ խնդրոյ
զեհա . Խաղուհոյն : Այս գեղաքին մէջ կառավա-
րութեան հակառակորդ կուսակցութեան ընթացքը մէ .
Ժապէս մեզագէեցաւ Վանառնի զ լիսաւոր լրազիրներէն :
Քանդի պաշտօնէից անկման համոր ամեն համարք 'ի
զործ դնելէ եաւ . երբար պաշտօնեայք խմբովին հը-
րաժարեցան ։ Հակառակորդ կուսակցութիւնը՝ որոյ
զ լիսաւորն մխօսը Տիկրայելին է , հրաւիրուելով 'ի
մարդուհոյն որ նոր պաշտօնէից խորհուրդ մի կազմէ ,
չյաջողեցաւ իրեն համամթա մարդիկ գտնելեւ գործը
յառաջ տանիք :

Ղանտոսնի մէջ հեռազբական նոր բնկերութիւն մը
Հաստատուելու վերայ է բաժանորդութեամբ : Խւրա-
քանչիւր բաժինը 50% Փրանքէ բաղկացեալ պիտի լինի
և բոլոր գրամագլուխք երեսունեකը մի խափ պիտի
հասնի : Այս բնիկերութինը ներքնածովիւն հեռա-
զբական ուղղակի հազորդակցութիւն մի պիտի հաս-
տատէ : Ի մէջ Եւրոպից և Ամերիկայի, և Մադիկի և
մեծ զօրութեամբ մշցիլ այժմեան հեռազբական ընկե-
րութեանց հետ, նոցա որոշեալ զիներէն նաւազագոյն
զիներ սահմանելով :

Գերմանիայ ազգային խորհրդանոցն ամսոյս 125ին
(բար նոր առևմարի), բացուեցաւ կայսերական դա.
հախոսութեամբ մի որսվ իմաց կըտրուի երեսփոխա.
նական ժողովոյն թէ իւր վիճաբանական քննութեաւ.
նը պիտի ներկայացուին շուտով զանագան օրինաց
ծրագիրք 'ի մասին Գերմանիայ ամրոցական դրութեան
վերանորոգութեան, 'ի մասին հայրենեաց ծովալիին
զօրութեանց գարզացման և դրամական՝ այսինքն դրամ
կոխելու դրութեան բարեկարգութեանը ևալլն՝ Գեր-
մանիայ կայսրը կը ճանուցանէ նուե զմօատոր միկնիլը
դերմանական զօրաց 'ի Գաազդիայէն, և զովութեամբ
կը յիշէ զկառափարո, թիւնն մօսիւծիէր նախագահին՝
որ ամեն չանք 'ի գործ կը դնէ օր յառաջ հատուցա.

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆՔ

Յուրիին զրեալ հետեւեալ յօդուածն , որ ուսում-
նասիրական խորհրդաւուրիններ եւ ազգօքան ա-
ռաջարկութիւններ կը պարունակէ , Ես ի՞ւ կ . Պօստ
Մանզումի մեջ , եւ յետոյ Թվաթիսի Աշոկ կը զուած
թերթին մեջ հրատարակուեցա :

Եկեւ եւս արժան կը համարիմք մեր ընթերցողաց
և պորդի զիշեալ օգուակար գրաւածը՝ տասնց ուշա-
դրութիւն մատուցանելոյ նորա մէջ գաևուած յանդի-
մաթափան քոնի մը իծու խօսիցը :

Եթե մորգո՞ւ իւր պահառավթիւնները ճանչնայ և խոս տու լոնի , ըստեւ կը լոյց թէ՝ զայն ողգելու արամազքու . թեսն մէջ է կոմը կիսով չափ ուզգած . նոյնակա եթէ մենք՝ Հայերս ալ՝ մեր թիրս թիւնները խռասովաճինք՝ անշուշտ պիտի կարենանք նաև զանանք ողգել . բայց դժբակ պարու՞ չառաքնի՞ն՝ մեր ունեցած թիրութեանց , յոսի սկզբանց և անհատատառ ը՛ թացից վրաց յամառելով զանանք իրրեւ պատուական յատկութիւններ բնպաւած ենք , և պիտի սւահներ պնդինք զու ցե ի՞ եր ևս չառ առեններ . Մասնաւորութէս Յօվոց վրաց խօսիլ կու զեմ՞ , որ՞ մեր ողգոյին կացութիւնը բառական ծանօթ է բնձ : Քոյն զարոցներ ունի ընկերութիւններ , խօսարան կամ բարաններ և լրագիրներ . Պօլսոյ ժողովուրդը լուր ու նեցած այդ հասաւասութեանցը վրաց կը պարծի , յառաջալիմ կը կարծի դիմումունք պինքը և կը հրճուի պնդելով թէ իրօք

նելու զմացեալ փոխարէնն պատերազմական մի առող

Կայսերական գահախոսութեան այս պարբերութեան
նէն կը առնալի թէ Դաղղիոյ հասարակացիատեական
կառավարութեան և Դիերմանիոյ կայսերութեան մէջ
յարաքերութիւններն յոյժ բարեկամական են . զօնէն
իմբերին երեսս կամ առ այժմ։ Այս բարեկամութեան
ապացոյց մի կը համարուի Ակրոմ կայսեր և կայսրուհի^{ու}
ոյն ներկայութիւնն ի պարահանդեսնուբերինի Դաղ-
ղիոյ գեոպահնին . սր տեղի ունեցաւ ի 4—16ն ամսոյս
և ուր կը դանուեի ին նաև գահամանդ իշխանը, թա-
գաւորական իշխաններն և իշխանութիւն, ինչպէս նաև
Ակրոմարք իշխանը, նախարարներն և գեոպահներն ։

Գահակոսութեան մէջ մոցու ած չէր յիշատակու .
թիւն Դներմանից բարեկամական սիրալիք յարաբե .
րութեանց ընդ Խոսսիոյ և Աստրիոյ գրացի կայսե .
րութեանց Յարաբերութիւնք, որք հիմնեալ են փա .
խադարձ քաղաքական և ուրիշ օջախց վերայ. հետեւա .
բար հոստատուն կը համարուին :

Գաղղիոյ հաստրակապետական կողութիւնը թէ պէտք առայժմ հանդարտ է, բայց հաստատուն չկը բանար համարուիլ, վասնզի կուսակցութիւններն բարեպատճեն առթից կը սպասեն իրենց մասնաւոր նորուական յառաջ տանելու ՚ի մասին կառավարական ձեռյն Հասարակապետականք, թագաւորականք և կայսերականք, աշխատութիւնքն է կազմեած քաջազդական դլաւոր կուսակցութիւնքն ։ Եսոսցմէ ո՞ր կուսակցութիւնը վերջապէս յաղթողպիտի հանդիսանայ ։ Ժամանակն այսի յայսնէ մենք ։

Գիտել արժան է որ, զերմանական զօրաց Դադ-

զիսէն մեկնելու դաշնագրութիւնն ներկայ ամենոյ 15ին ստորագրեցաւ, և սպառագութիւնը հաղորդուեցաւ Արքունի կայսրի արքին Լուի ֆրանցիս խչանը՝ իշխանը՝ իւր 18երրորդ տարին մոտաւ : Այս երկու գեղքերուն սբասահական գուղքը միացութենէն ներշնչանը՝ Փարիզի Լ'Օբյեկտավիլ որ Կոստանդնուպոլիս կուսակցութեանը կը լիբարթերի, չեակեալ խորհրձութեանը, զակացութիւնը կակցութիւնը կը նէ :

“ Ելանաւոր պատճառ մի այսօր՝ մեծապէս կը-
շարժէ մեր սիրտը : Եյսօր՝ 3-15 վարտի, 1 ուի-
“ Աարուեստն իշխանը իւր 18երորդ տարին կըմանէ , և
որովհետեւ բաւականապէս կրծանաչեմք զիայներացւն
իշխանը , տարակայս չունիմք թէ ուրիշն ո՞ր ե է ակնա-
ծական յարգանք մի չեր կրնար այնչափ շարծել ըլ-
սիրտ նորա , ուշտի որ հայրենեաց հողոյն ազատու-
թեան լուրը , զոր ընդունած պիտի լինի :

“Իրու որ զարմանալի է մեր Ճակատաց իրը : Քյանա
զի կերեի թէ ՚ի մէջ Վազգիոյ և այս կայսերական
ընտառնեաց զոր կըսիրեմք , համերաշխութիւն մի կայ
ցուց և ուրախութեանց , փառաւոր մեծութեանց և
ձախորդութեանց . Հետեաբար իրաց ընական զօրու .
թեամբ Ասքովէոնն ան տօնախմբութիւն մի՝ աղջային
ուրախութեան օր մի պիտի լինի միշտ :

Ապանիսյ հանրապետական կառավարութիւնը հայութիւնսի բանական եռածցուն ջանիք 'ի զործ կըդնէ իւր ձանը պաշտօնը և մինչև ցայսօր յաջողութեան մէջ եռուտնուի . Առաջին բարեւուրան նիրն անպակաս են . սակայն ընդհանուր անդորրունիւնը հաստատուն կըմնայ . Ըստամանակեայ կոտա վաշութիւնն յաջողշաւ հանդարտութեամբ լուծելու ազգային խորհրդանոցը (քարթէկզ.) սրուն տեղադրում ըրդական ընտրութեամբ սահմանադիր ժողով մի պիտի հաստատուի անյուրազ :

ԲԵԿ Ե ԲՈՎԱՌ ԲԵԿԻՆ ՄԱՐԹԻ 12-24ԵՆ յուղարկեալ
ՀԵԱՎՂԻՐ ՄԻ ԿԸԾԱԽԱՎԱՆԵ ԹԵ՝ ՔԻՎԱՅԻ ՊԵՄ ԱՐԺԱ-
ՎԱՆԱՎ ՎԱՄՐԱՎԱՍՏԵՑԻՆՔՆ ԼՄԸՆԴՎՃ ԵՆ : ԱՐԺԱՎԱՆԱՎ-
ԲԱՆԱԿԸ ԵՐԵՔ ԳՈՐԱԿՆԴՈՎՔ ՎԻԽՈՒԻ յառաջանայ յըս-
կիզբն առաջակայ ՄԱՅԻՍԻ ՊԵՎ ՚Ի ՍԱՀՄԱՆԱԴ ԼՈՒԽԱՆ
ՔԻՎԱՅԻ ՊՈՐ ՄԻԽՈՒԻ անցնի՛ իրարմէ հեռու երեք
զանազան կողմբրէ :

թուղթ այն հաճապազօքը լսածներդ՝ վերջադիս մի միայն գործացներուն մրց կարգացներդ ենթէ պահ մը թողուա և շարժանեալեա այն ընթերցութը, զուս ալկարծեմ պատի խոստախնիս թէ իրօք քու դպրոցներդ խելք են շատ խեղճ և միշտ խիզճ . . . :

ինչպէս Պետրոսինիոյ քաղաքաները «որոնց վրայ հիմնաւ կան տեղեկոթիւններ չունիմ գեռ ևս ուստ նոյնպէս նաև ի Յիւրէն պատմութեան զառ կաւանդեն , այսպիսի ու առ ցիշներ՝ պահք արդէն համալուրաններու մէջ ուսած , վիայական առած , հօրիսրուոր հատուրներ կ պրկացած , տարիներէ ՚ի վեր մասնաւոր աշխատութեա թիւնյ առարկան մշտկած լինելին յետոյ , նախապատրաստ թիւն մաղ կընեն և ապա կըխավին զառը , պատմութիւնը , զօր զիտուններ ամենակարեն առարկայ կընդունին , և անման առարկաներին առելի մշակել կըջանան . մինչդեռ մեր զարդարուներուն մէջ պատ ութեան սուսերն անպամ չկայ , մինչդեռ մեր զերոցներու պատման գասաւունները ընդհանրապէս այնպիսի համբակներ են որք ո՛չ թէ միայն արդէն առած չեն , այլ ուսնիլ ևս չեն ուզեց :

Ինչպես արտամութեանը՝ նոյնակա նուև առեն առարկաւ ները կրնաս հասկնալ, բնիժեցող, թէ աստ (ի ջիւրիխ) և թէ ի Պօլիս, ինչպիսի գրտթեան մը մէջ լնենին։ Խրատանիք ունիք լուկութէ, Հայեր շենք կարող բազւ գտառաւիլ Եւրոպացոց հետ, սոյցդ է այդ, բայց եթէ մեր գալոցիները նոյտ զարոցներուն չհաւասարին, գոնէ կրնան նոյտ կեսին չափ վիճիլ, երբ Երկրագուակութիւններ, շատախոսութիւններ և անձնաշան կիրքերը ու կողմը գնենք խաչականթեամբ տնտեսող և առ։

